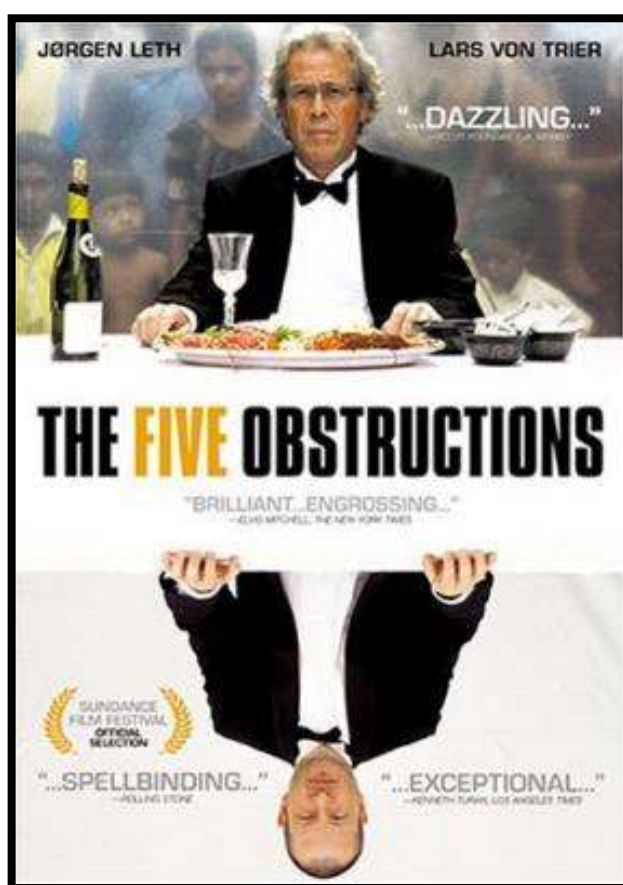

Film Distribution Artcam
uvádí
film Larse von Triera a Jørgena Letha

PĚT PŘEKÁŽEK

v kinech od 8. června 2006

„Tohle není film ale terapie.“
Lars von Trier

--- obsah ---

V listopadu roku 2000 přišel dánský režisér **Lars von Trier** za veteránem dánského dokumentárního filmu **Jørgenem Lethem** s tímto návrhem: Leth by se měl pokusit natočit současnou rekonstrukci svého dvanáctiminutového filmu *The Perfect Human* z roku 1967, stylizovaného „antropologického“ dokumentu zkoumajícího člověka během jeho každodenních činností. Natáčení rekonstrukce by probíhalo v pěti fázích a muselo by se vždy řídit přesnými nařízeními a omezeními, které by stanovil Lars von Trier jako

svoje „překážky“. Jørgen Leth souhlasil, a tak se započala dva roky dlouhá hra plná záludných pastí a nečekaných zvrátů.

Výsledný film *Pět překážek* je tak stylizovaným dokumentem, který ve výsledku odhaluje mnohé z tvůrčích postupů obou zúčastněných autorů a přináší dosud neviděný pohled na proces vzniku filmového díla.

Jørgen Leth se od začátku snaží vyrovnat se záludnostmi, které mu Lars von Trier se svou typickou pořouchlostí připravuje.

- - - První překážku Trier zformuluje vysloveně jako sérii naschválů, které by měly Lethovi co nejvíce znepríjemnit práci: žádný záběr nesmí být delší než dvanáct filmových políček, film se musí točit někde, kde Leth v životě nebyl (Kuba), nesmí se použít žádné kulisy a musí být přímo zodpovězeny všechny otázky, které bez odpovědi zazněly v původním filmu z roku 1967. Jørgen Leth se ovšem s překážkou vyrovná a tak musí Trier ještě přitvrdit. („Člověka vždycky naštvete, když zjistíte, že problémy mají řešení.“)

- - - V rámci druhé, „etické“ překážky vyzývá Letha, aby dle svého uvážení vybral „nejnešťastnější místo na zemi“, kde musí sám v hlavní roli odehrát další scénu ze svého filmu, aniž by ovšem inkriminované místo přímo ukázal. Leth odjíždí do chudinské čtvrti v Bombaji, kde se snaží natočit film podle zadání.

- - - Ovšem Trier tentokrát nepovažuje úkol za splněný a trestá Letha svou třetí překážkou – absolutní tvůrčí svobodou. Jørgen Leth získává ovšem při plnění úkolů čím dál větší sebevědomí a tvůrčí jistotu.

- - - Trier mu proto jako čtvrtou překážku zadává natočit animovaný film, který by v sobě obsahoval všechno pokleslé a špatné, co oba dva na animovaných filmech nenávidí. Leth se ale spojí s renomovaným animátorem Bobem Sabistonem, se kterým společně vytvoří pozoruhodné výtvarné dílo.

- - - Na konci filmu proto Jørgen Leth už může sebevědomě prohlásit: „Milý, přihlouplý Lars! Myslel sis, že mě svými překážkami nachytáš, odhalíš mé slabiny a zlomíš mě. Přitom jsem ale nakonec nachytal já tebe. Jak oba dobře víme, je to útočník, kdo se ve skutečnosti odhalí nejvíce...“ Tato slova ovšem čte Leth z předem připraveného projevu, který mu napsal Lars von Trier. Byla to totiž jeho pátá překážka...

„Možná nejsem dobrý v hraní her, ale rozhodně jsem dobrý v jejich vymýšlení.“

Lars von Trier

--- o filmu ---

Lars von Trier si „stříhl“ Pět překážek během přípravy a natáčení filmu Dogville v letech 2001-2003. Ve filmu vychází ze svého osobního názoru na Jørgena Letha, který se s nenuceností sobě vlastní snaží jak jemu, tak divákům vnutit pomocí tvůrčí debaty nad Lethovým starým

filmem a jeho rekonstrukcí „v přímém přenosu“ na základě Trierem daných pravidel. Svou „terapií“ se pokouší Lethovi dokázat, že se až příliš připodobňuje svému „Dokonalému člověku“, který nikdy nechybuje, všechno co dělá je vždy perfektní, nepřístupně se uzavírá do svých uměleckých vizí, ve kterých přestává komunikovat s realitou a stává se nesrozumitelným. Zdánlivými omezeními a nařizeními vyprovokuje Letha ke „svobodnému projevu“, který ale nakonec vyznívá přesně podle Trierova plánu. To ještě Trier potvrzuje na závěr filmu svým vlastním sestřihem Lethem natočeného materiálu, doplněného o svůj vlastní komentář, který ovšem vkládá do úst Jørgenu Lethovi. Během filmu tak můžeme sledovat nejen tvůrčí postupy Jørgena Letha, ale především typické metody Larse von Triera samotného.

Trierovou oblíbenou filmařskou metodou je hypnóza a jeho hry, pravidla a dogmata vždy slouží především k tomu, aby atraktivní formou dokázal v hlavě diváka „legálně zobjektivnit“ své subjektivní názory. Už o dob projektu Psychomobil č. 1, kdy v roce 1996 Trier nechal skupinu herců v Kodani improvizovat na základě impulzů, které dostávali přes satelit na základě pohybu mravenců v Novém Mexiku, přes celosvětově nejznámější pravidla Dogmatu 95, osvobozující filmaře od závislosti na složité technice, až po nejnovější formálně minimalistické filmy Dogville a Manderlay, ve kterých herci reagují na „neviditelné kulisy“, se Trier vždy snaží pomocí neokoukaných formálních experimentů „pohrávat“ s diváky, kteří pak dezorientovaně snadněji přijímají režisérův názor. V tomto případě stejným způsobem „útočí“ na Jørgena Letha, kterému se ovšem z jeho síti daří po většinu filmu zdatně vymotávat. Nicméně Trier má hlavní slovo, a tak i v tomto případě film končí přesně podle jeho plánu a Lethovi nezbyvá, než na konci odříkat Trierova slova, jako by se jednalo o jeho vlastní prozření.

Vizuálně nabízí Pět překážek bohatou podívanou. Film je rozdělen do třech základních rovin – v první sledujeme na „domácím videu“ Larse a Jørgena, jak debatují u televize nad filmem The Perfect Human, pojíždají kaviár a formulují jednotlivé překážky. Ve druhé je dokumentárně zachycen Lethův tvůrčí postup při natáčení jednotlivých dílů filmu. Ve třetí sledujeme samotný výsledný film v konfrontaci s jeho originálem z roku 1967. Díky Trierovým překážkám se vždy jedná o výtvarně a formálně jinak stylizované dílo.

Lars von Trier tak poprvé vstoupil do světa dokumentárního filmu, aby prozkoumal a konfrontoval metody práce slavného dánského režiséra Jørgena Letha, kterého si na jednu stranu velmi váží a na druhou stranu ho velmi nevybíravě kritizuje. Výsledkem je zajímavý „souboj“ dvou výrazných osobností dánské kinematografie a jejich nekonvenčních tvůrčích metod.

Pět překážek

De fem benspænd / Dánsko-Švýcarsko-Belgie-Francie 2003 / 90 min / 16:9 (1:1,78) /
Dolby SR, 12+ / dánsky, anglicky, francouzsky, španělsky + české titulky /
dokument/fikce / http://www.trust-film.dk/off_vis_film.asp?id=136 / fotografie ke
stažení na www.artcam.cz/press

--- **premiéra** --- 8. června 2006

Scénář a režie: Lars von Trier, Jørgen Leth
Kamera: Dan Holmberg
Zvuk: Hans Miller
Střih: Camilla Skousen, Morten Højberg
Producent: Carsten Holst
Produkce: Peter Aalbæk Jensen, Vibeke Windeløv

Hrají: Jørgen Leth, Lars von Trier, Jacqueline Arenal, Daniel Hernández Rodríguez,
Patrick Bauchau, Alexandra Vandernoot a další

--- **ocenění a nominace** ---

European Film Awards 2003 – Nejlepší dokument - nominace
Motovun Film Festival 2004 – Cena FIPRESCI

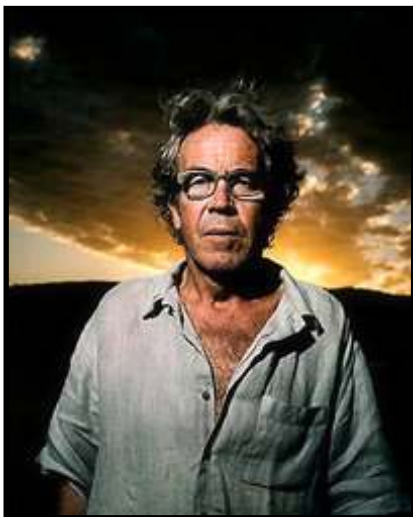
-- Lars von Trier --

Nejznámější postava současné dánské kinematografie. Narodil se v Kodani roku 1956 a poprvé na sebe výrazně upozornil snímkem Evropa (Europa), který vyhrál cenu poroty v Cannes v roce 1991. Mezinárodní ohlas mu přineslo melodrama Prolomit vlny (1996) a především manifest Dogma 95, ve kterém společně s kolegou Thomasem Vinterbergem formulovali deset pravidel osvobozujících režiséry od práce s velkými štáby a náročnou filmovou technikou. Dogma přineslo vlnu nových filmů od převážně mladých autorů z celého světa a dodnes má své věrné následovníky. Trier k hnutí přispěl svým filmem Idioti (Idioterne, 1998), ale jako známý experimentátor, který s každým

dalším filmem vynalézá nové formální postupy, se dále Dogmatem už nezabýval. Zlatou palmu v Cannes vyhrál ještě s filmy Prolomit vlny (1996) a Tanec v temnotách (2000). V současné době pracuje na své „americké trilogii“ složené z filmů Dogville (2003), Manderlay (2005) a Washington, který plánuje dokončit v roce 2007.

--- filmografie ---

- 2005 Manderlay
- 2003 Pět překážek (The Five Obstructions)
- 2003 Dogville
- 2000 Tanec v temnotách (Dancer in the Dark)
- 1998 Idioti (Idioterne)
- 1996 Prolomit vlny (Breaking the waves)
- 1991 Evropa (Europa)
- 1987 Epidemic
- 1984 Prvek zločinu (The Element of Crime)

--- Jørgen Leth ---

Narozen v Dánsku roku 1937, je významným dokumentaristou, producentem, televizním komentátorem i básníkem. Jeho sportovní dokumenty svou výraznou výtvarnou stylizací a poetismem naučily diváky vnímat sport jako klasické drama. Z jeho více než třiceti filmů byly mnohé oceněny jak na domácích, tak zahraničních festivalech (Oberhausen, Perth, Portland, Locarno, Chicago...). Získal i několik cen za literaturu a od roku 1995 pobírá doživotní státní grant za své filmové zásluhy. Je profesorem Dánské filmové školy v Kodani a Státního centra pro studia v Oslu, přednášel na Harvardu, Berkley a jiných amerických univerzitách. Od roku 1991 žije na Haiti, kde již šest

let vykonává funkci dánského honorárního konzula.

--- filmografie ---

2003 Pět překážek
2003 New Scenes from America
2002 Dreamers
1996 Haiti, Untitled
1985 Notebook from China
1976 A Sunday in Hell
1971 Life in Denmark
1969 Jens Otto Krag
1967 The Perfect Human

--- Dokonalý člověk ---

(The Perfect Human / Det Perfekte menneske, 1967)

Jørgen Leth natočil tuto dvanáctiminutovou stylizovanou „antropologickou studii“ s herci Clausem Nissenem a Maiken Algrenovou, kteří se pohybují v prázdné bílé místnosti, obsahující jen několik základních kulis (postel, židle...). Lethův hlas komentuje činnosti, které „dokonalý člověk“ provozuje buď popisným způsobem (Takhle si dokonalý člověk sedá, takhle jí, takhle padá...), nebo pomocí nezodpovězených otázek (Proč takhle tancuje? Co si právě teď myslí?...) Ve velmi jasných a strohých záběrech sledujeme, jak „dokonalý člověk“ provozuje běžné denní činnosti, i zvláštní pohybové kreace, jak zkoumá své vlastní tělo a pravidelně prohlašuje: „Dnes jsem také získal zkušenost, které, doufám, za nějakou dobu porozumím...“ Kromě velmi popisného komentáře činností také kamera často najíždí na detaily jako jsou oči, uši, ústa, aby důkladně „prozkoumala složení“ dokonalého člověka. Leth se k tomuto tématu vrací ještě ve filmech Life in Denmark (1971), Good or Evil (1975) a Notes on Love (1989), z nichž v posledních dvou opět vystupuje Claus Nissen jako režisérovo alter ego.